

ANTAKYA'NIN ORTA ÇAĞ DÖNEMİNİ ELE ALAN BİLİMSEL ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ*

Sedat BİLİNİR

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay, Türkiye
sedatbilinir@hotmail.com
Orcid ID: 0000-0002-2327-9038

Makale Geliş Tarihi: 26/04/2024

Makale Kabul Tarihi: 10/06/2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Atıf: Bilinir S. (2024). Antakya'nın orta çağ dönemini ele alan bilimsel çalışmaların bibliyometrik analizi. *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(53), 40-56

Öz

Bibliyometrik araştırma ile belirli bir alanda yapılmış olan çalışmaların özel olarak istatistiği tutulmaktadır. Bu yöntem ile hazırlanan çalışmalarda amaç; seçilen konu hakkında yeterli düzeyde araştırma yapıp yapılmadığı, yapılmış olan araştırmaların ele alınıp biçimi tespit edilmektedir. Çalışmada kullanılan analizler ve veri kriterleri araştırmacının isteği doğrultusunda çok genel ya da çok daha özel ve detay verilere dayanabilmektedir. Bu çalışmalar ayrıca ileride bu alanda yapılacak olan çalışmalara yol gösterici, ışık tutan çalışmalar olarak literatürde yerlerini almaktadır.

Bu araştırmada Bibliyometrik analiz yöntemi, Orta Çağ'da Antakya üzerine yapılmış araştırmaları tespit etmek ve detayları hakkında bilgilere ulaşmak amacıyla kullanıldı. Bu bağlamda Orta Çağ'da Antakya konusunu ele alan Türkiye'de hazırlanmış tüm lisansüstü tezler tarandı. Ayrıca tezlere ek olarak yine Türkiye'de hizmet veren Dergipark isimli akademik makale havuzundan faydalanıldı. Bu sitenin seçilme ve çalışmaya dahil edilme sebebi; TÜBİTAK ULAKBİM tarafından bilime ve araştırmacılara hizmet olması açısından oluşturulan, desteklenen ve denetlenen bir yapıya sahip olmasıdır. Böylelikle bünyesinde 2023 yılı itibarıyla 2396 dergi 609.328 araştırmacı ve 648.896 makale bulunduran Dergipark araştırmaya veri sağlaması bakımından önem arz etmektedir.

Veri tarama mecralarında Antakya temalı Yök Ulusal Tez merkezinde Tarih Anabilim Dalında 51 tez bulunmaktadır. Orta Çağ alanına ait çalışmalar ise yalnızca 9 tanedir. Dergipark'ta ise Antakya temalı 19 makale çalışması bulunmaktadır. Dergipark dışında diğer veri tabanlarında ise 9 yayın bulunmaktadır. Bunlara ilaveten 13 kitap bölüm çalışması yer almakta. Belleten dergisinde iste Orta Çağ dönemine ait Antakya temalı bir çalışma bulunmamaktadır. Böylelikle Türkiye'de Orta Çağ'da Antakya konusunu ele alan yayınların nicel değerlere göre incelenip bu alandaki çalışmaların haritasını çıkarmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Antakya, Orta Çağ, Dergipark, Ulusal Tez Merkezi

* Çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF SCIENTIFIC STUDIES ON THE MEDIEVAL PERIOD OF ANTIOCH

Abstract

Bibliometric research keeps a specific statistical record of studies conducted in a particular field. The aim of studies prepared using this method is to determine whether sufficient research has been conducted on the selected topic and to identify the approach taken in the conducted research. The analyses and data criteria used in the study can be very general or based on much more specific and detailed data, depending on the researcher's preference. Furthermore, these studies also take their place in the literature as guiding and illuminating studies for future research in the field.

In this research, the bibliometric analysis method was used to identify research conducted on Antioch during the Middle Ages and to obtain information about its details. In this context, all postgraduate theses prepared in Turkey on the subject of Antioch in the Medieval were scanned. In addition to theses, the academic article repository named Dergipark, which operates in Turkey, was also utilized. The reason for selecting and including this site in the study is its structure established, supported, and supervised by TÜBİTAK ULAKBİM to serve science and researchers. Thus, Dergipark, which as of 2023 contains 2396 journals, 609,328 researchers, and 648,896 articles, is important in providing data for research.

In data scanning platforms, there are 51 theses in the History Department of the YÖK National Thesis Center with Antakya theme. However, there are only 9 studies related to the Middle Ages. In Dergipark, there are 19 article studies related to Antakya theme. Outside of Dergipark, there are 9 publications in other databases. Additionally, there are 13 book chapter studies. There is no study on Antakya theme in the Middle Ages period in Belleten journal. Thus, the aim was to examine publications in Turkey that address the topic of Antioch in the Medieval according to quantitative values and to map the landscape of studies in this field.

Keywords: *Antioch, Medieval, Dergipark, National Thesis Center*

Giriş

Bibliyometrik analiz; araştırması yapılacak olan konunun dergi, makale, kitap, kitapta bölüm, bildiri gibi bilimsel faaliyetlerinin istatistiksel ve matematiksel teknikler kullanılarak incelenmesi, yani genel olarak konu ile ilgili yapılmış olan çalışmaların bir haritasını, özetini çıkarmak olarak özetlenebilir (Pritchard, 1969; Diodato, 1994). Bu yöntem kullanılarak araştırma yapılacak alanda yayınlanmış çalışmalarla ilgili çeşitli parametreler tespit edilebilmektedir. Çalışmaların yıllara göre dağılımı, konunun hangi dönemlerinin ele alındığı, yayınlandığı dergi veya kitap, veri toplama yöntemi, yazar sayısı, vb. parametreler kullanılarak çeşitli sonuçlara ulaşılmaktadır. Bu sonuçlar disiplinlere ve merak edilen istatistiklere göre farklılıklar arz etmektedir (Çiçek ve Kozak, 2012, s.736). Bibliyometrik analiz çalışmaları, bilimsel faaliyetlerin niteliksel ve niceliksel olarak değerlendirilmesi, ilgili alana yapılan bilim insanlarının katkılarının genel çerçevesinin tespit edilmesi ve ileride bu alanda yapılması planlanan çalışmalara rehberlik etmesi açısından önemlidir. Bu bağlamda konu ile ilgili literatür çalışmalarının çok iyi yapılması gerekmektedir. Bu alanda yapılan çalışmaların sayısı her geçen yıl artmaktadır.

Çalışmaya konu olan Antakya, Orta Çağ gibi yaklaşık bin yıl süren bir dönemde hem Türk tarihi hem de İslam tarihi açısından oldukça önem arz eden bir şehirdi. Anadolu ile Ortadoğu arasında bir güzergâh, bir köprü vazifesi görmekteydi. Bizans'ın Ortadoğu bölgesine gerçekleştirdiği seferlerde üs noktası daima Antakya olmuş, aynı şekilde sonraki dönemlerde de İslam dünyasından Bizans topraklarına düzenlenen akınlarda Antakya Müslümanların üs noktası

vazifesi görmüştür (Belâzûrî, 2013, s.169-178). Bu dönemde Haçlı ordularının ele geçirdiği Antakya birkaç yüzyıl Haçlıların elinde kaldıktan sonra yeniden Müslümanların eline geçti. Orta Çağ'da sık sık el değiştiren Antakya bu özelliği sebebiyle kozmopolit bir yapıya bürünmüştür.

Antakya Orta Çağ'da çok güçlü surlara sahip büyük müstahkem bir kale konumundaydı. Öyle ki, şehrin savaşıarak ele geçirilmesinin neredeyse imkânsız olduğu ve ancak ihanet yoluyla ele geçirilebileceği ile ilgili görüşler dönemin hâkim görüşüydü (Runciman, 2005, s.129). Kronikler Antakya surlarının gücünü tasvir ederken surların kalınlığı için "*yan yana beş atın koşabileceği genişlikte surlara sahip*" (Yakût el-Hamevî, 1995, s.318; William of Tyre, 1943, s.199) ifadesini kullanmışlardır. Ayrıca Antakya Hristiyan tarihi açısından da ayrı bir öneme sahiptir. Bu şehir Hz. İsa'yı takip edenlere ilk defa Hristiyan adının verildiği yerdir ve yine Hristiyanlara ait ilk kilise St. Pierre Kilisesi Antakya'da bulunmaktadır. Bunun yanında Müslümanlar için de önemli olan şehirde ayrıca Anadolu'nun ilk camisi olma özelliğini taşıyan Habib-i Neccar camisi bulunmaktadır. Bu ve bunun gibi benzer özellikleri ve stratejik konumu sebebiyle Antakya Orta Çağ tarihi açısından çok önemli bir şehir olma özelliğine sahiptir. Şehrin bu tarihi özellikleri Antakya hakkında bibliyometrik analiz çalışmalarını değerli kılacaktır.

Yöntem

Antakya temalı yayınların çeşitli yönleriyle bilimsel amaçlı olarak değerlendirilmesine olanak sağlayan bibliyometrik analiz ile bu alanda ileride çalışma yapmak isteyen araştırmacılara konu hakkında yol haritası sunulması, Antakya temalı çalışmaların içerikleri ve nelerin çalışıp nelerin çalışılmadığı, hangi konulara değinilmediği, konunun hangi dönemleri hakkında çalışmalar yapılmadığının görülmesi amaçlanmıştır.

Orta Çağ'da Antakya temalı tezlere bakıldığında 293 tez yazıldığını görüyoruz. Ancak bunlardan yalnızca 51 tanesi Tarih alanında yazılmıştır. Bu 51 tezin ise yalnızca 9 tanesi Orta Çağ'a aittir. Görüldüğü üzere Orta Çağ dönemine ait Antakya temalı lisansüstü tezler oldukça azdır. Tez çalışmaları dışında bilimsel makalelere baktığımızda Dergipark üzerinde konu hakkında yalnızca 19 makale hazırlandığını görülmektedir. Ayrıca bunların da 2 tanesi kitap tanıtım makalesi olarak hazırlanmıştır. Ancak tez ve makale çalışmalarının dışında kitap ve kitap bölüm çalışmaları da mevcuttur. Bunlar hakkında bilgiler de çalışmada grafikler üzerinde gösterilmektedir.

Bulgular

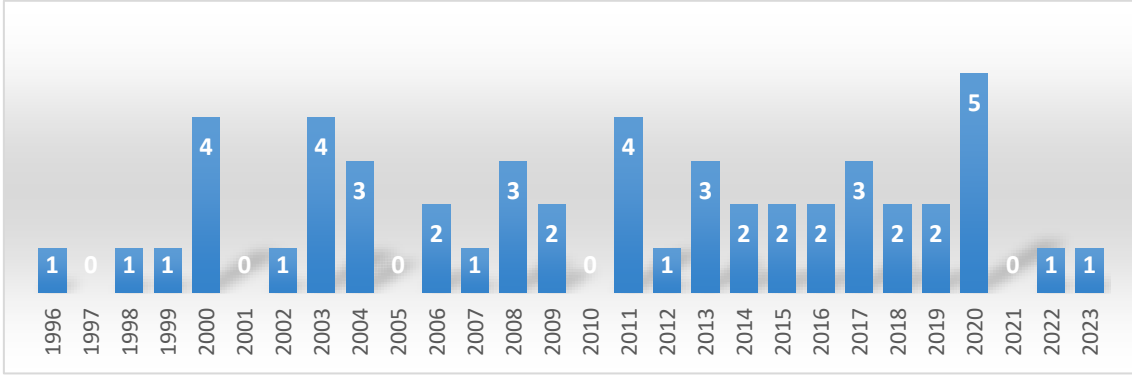
1. Tezler

1.1. Tezlerin Oransal Dağılımı

Orta Çağ'da Antakya temalı çalışmaların tez ve makale tarama sürecinde Antakya hakkında bibliyografya kitap çalışması tespit edildi. Araştırmacı Adem Kara tarafından hazırlanan bu çalışma 2005 yılında yapılmış, dolayısıyla yalnızca 2005 yılından önceki süreç hakkında bilgiler verilmiştir (Kara, 2005, s.157-713). Ayrıca bu çalışmada makale ve tezlerin yanı sıra kitap ve kitap bölümleri de ele alınmaya çalışılmıştır. Bu kitapta Osmanlı dönemine ait Antakya Şer'iyeye sicilleri hakkında bilgiler veren yayınların listesi bulunmakta. Bunun dışında Antakya'da yapılan Arkeolojik kazılar ve bu kazılar hakkında bilgi veren yayınların listesi verilmektedir. Ancak bu çalışmada Antakya'nın Orta Çağ dönemine ait yayın bilgileri ele alınmamıştır.

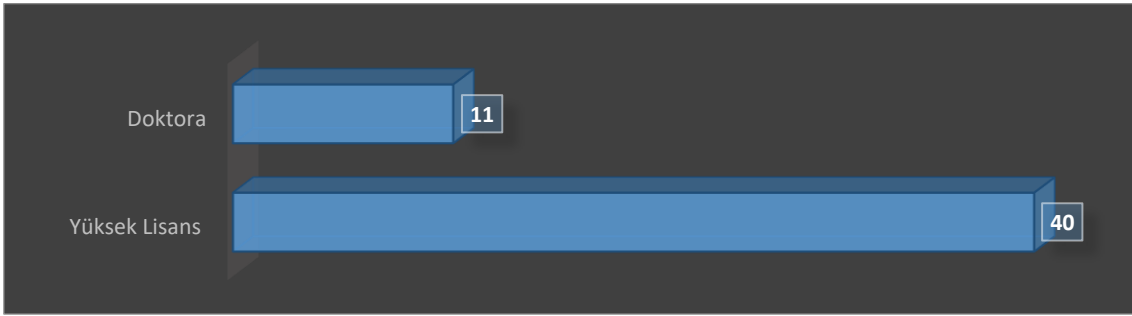
Netice itibarıyla Orta Çağ'da Antakya ile ilgili literatürde herhangi bir bibliyografya ya da bibliyometrik çalışma bulunmamaktadır.

Grafik 1. Antakya temalı tez çalışmalarının yıllara göre dağılımı.

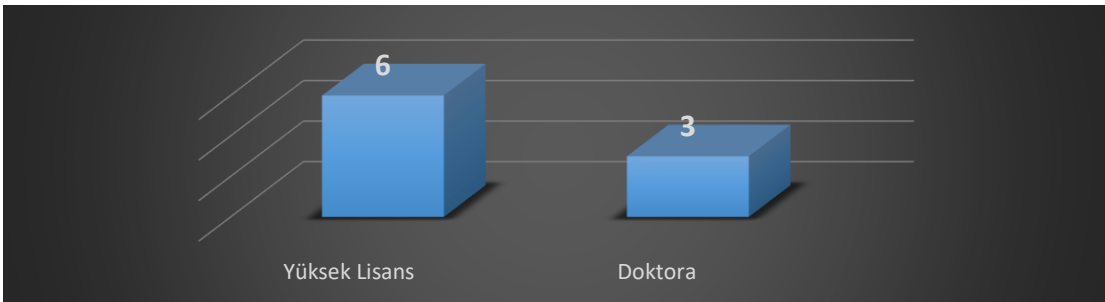
Grafikte Antakya şehrine ait lisansüstü tez çalışmalarının yıllara göre dağılımı verilmektedir. Grafikte, Yüksek Lisans ve Doktora tez çalışmaları birlikte verilmiştir. Toplamda 51 adet tez hazırlandığı görülmektedir. Tarih Anabilim dalında Antakya temalı tezlerin 1996 yılından itibaren yapılmaya başlanmıştır. En fazla çalışmanın 2020 yılında 5 adet tez ile yapıldığı görülmektedir. 1997, 2001, 2005, 2010, 2021 yıllarında ise çalışma bulunmamaktadır.

Grafik 2. Yüksek Lisans ve Doktora Sayıları

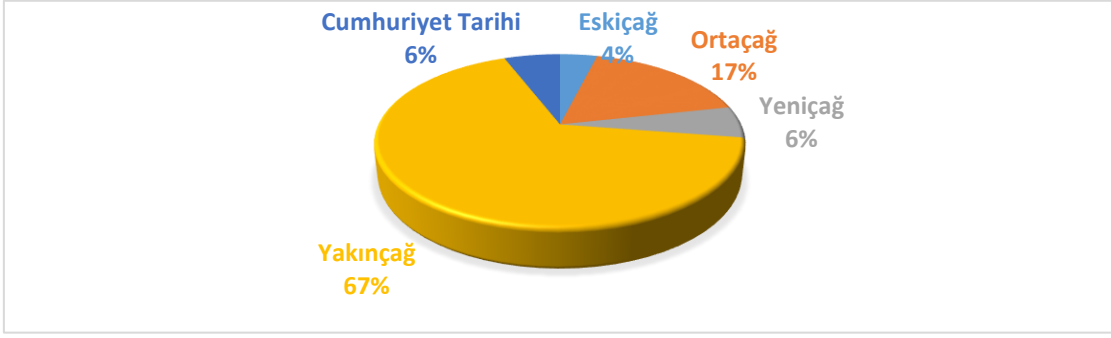
Grafikte Görüldüğü üzere Yüksek Lisans çalışmalarının sayısı 40'ı bulmuşken Doktora çalışmaları 11 tane ile sınırlı kalmıştır. Bu da Antakya merkezli Doktora çalışmalarının Yüksek Lisans çalışmalarına kıyasla yaklaşık olarak dörtte birine tekabül etmektedir.

Grafik 3. Orta Çağ Alanında Yapılan Lisansüstü Tezler

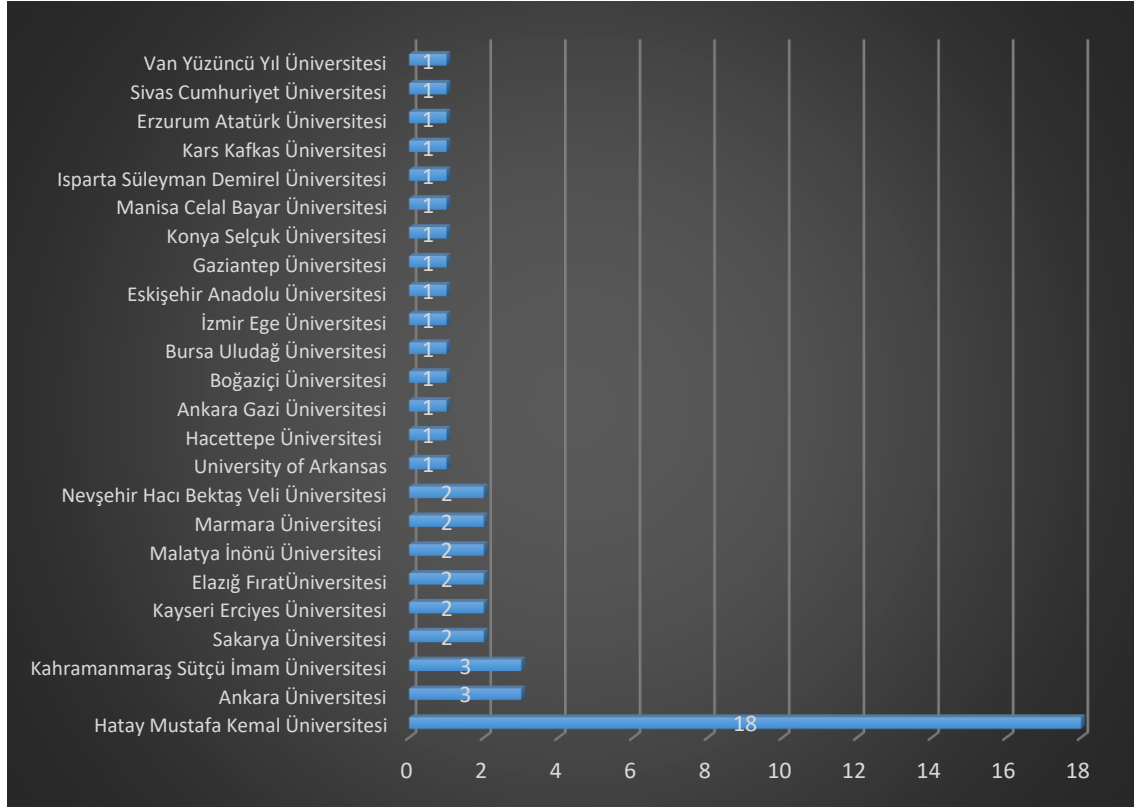
Bir önceki tabloda görüldüğü üzere Tarih Anabilim dalında yapılan toplam tez sayısı 11 iken bu tezlerin yalnızca 9 tanesi Orta Çağ alanına ait tezlerdir. Orta Çağ'da da Doktora tezleri Yüksek Lisans tezlerine kıyasla daha az saydadır.

Grafik 4. Tezlerin Oransal Dağılımı

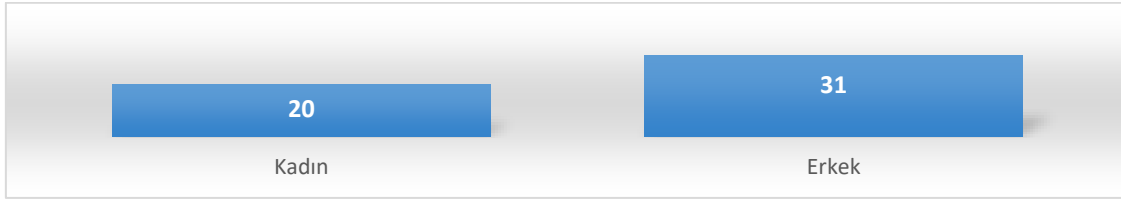
Tarih Anabilim Dalına ait Antakya çalışmalarının oransal dağılımını gösteren bu grafikte Yakincağ alanında yapılan Antakya temalı çalışmaların, diğer tüm alanlarda yapılan çalışmaların toplamından daha fazla olduğu görülmektedir. Bu alanlarda Orta Çağ ise %17 oranla ikinci sırayı almaktadır.

Grafik 5. Antakya Temalı Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Grafikte Tarih Anabilim dalı genelinde Antakya temalı tezlerin üniversitelere göre dağılımı gösterilmektedir. Görüldüğü üzere toplamda 51 adet olan Antakya temalı tezler 24 farklı üniversitede hazırlanmıştır. Bu tezlerin 18 tanesi yani çoğunluğu Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinde hazırlanmıştır. Ayrıca yurt dışından, Amerika Üniversitesi olan University of Arkansas'tan da Antakya üzerine çalışma yapıldığı görülmektedir. Ali Çapar adlı araştırmacı tarafından hazırlanan bu çalışma Yeni Çağ dönemine ait bir çalışmadır.

Grafik 6. Tezlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Grafikte Tarih Anabilim dalında hazırlanmış olan 51 adet tezin cinsiyete göre dağılımı yer almaktadır. Bu tabloda erkek yazar oranı daha yüksek olmasına rağmen, tezlerin neredeyse yarısına yakınının da kadın yazarlar tarafından yapıldığı görülmektedir.

Genel olarak bakıldığında Antakya temalı lisansüstü tezlerin 51 sayı ile az olduğu, Orta Çağ'ın ise 9 adet ile çok az sayıda çalışıldığı görülmektedir. 1996'dan beri Orta Çağ'da Antakya, Doktora düzeyinde yalnızca 3 adet ile sınırlı kalmıştır.

1.2. Hazırlanan Tezlerin İçeriği

Tablo 1. Lisansüstü Tezlerin Yazar, Yıl, Tez Adı, Üniversite ve Danışman Bilgileri

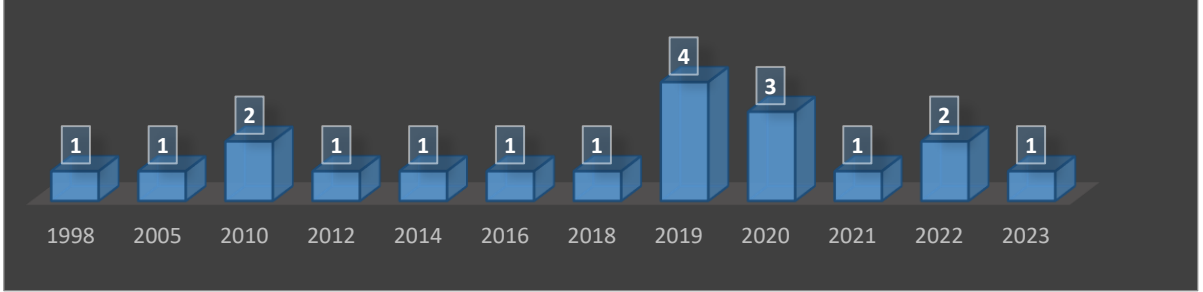
Yazarın Adı-	Tezin Yılı	Tezin Adı	Yüksek	Üniversitenin Adı	Tez Danışmanı
Gürhan Bahadır	2003	Antakya: Kuruluşundan İslam Fethine Kadar	Yüksek Lisans	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Doç. Dr. Ali Öngül
Sevtap Gölgesiz	2007	Kuruluş Döneminde (1098-1112) Antakya Haçlı Prinkepsliği-Bizans İlişkileri	Yüksek Lisans	İzmir Ege Üniversitesi	Prof. Dr. Mehmet Ersan
Şebnem Özönur	2008	Antakya Haçlı Prinkepsliği'nin Sonu	Yüksek Lisans	Marmara Üniversitesi	Prof. Dr. Gülay Öğün Bezer
Gürhan Bahadır	2009	636-1100 Arasında Antakya	Doktora	Ankara Gazi Üniversitesi	Prof. Dr. İlhan Erdem
Harun Korunur	2011	IV. Bohemund Dönemi Antakya Haçlı Prinkepsliği (1201-1233)	Yüksek Lisans	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Selim Kaya
Rahime Kıyılı	2011	III. Bohemund Dönemi Antakya Haçlı Prinkepsliği (1161-1201)	Yüksek Lisans	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Selim Kaya
Hanifi Özalp	2013	İbnu'l-Adim'in Buğyetu't Taleb Fi Tarihi Haleb Adlı Kitabının İlk Cildinden Antakya Tarihi İle İlgili Sayfaların Tahkikli Çevirisi	Yüksek Lisans	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Gürhan Bahadır
Mehmet Yusuf Çelik	2020	Memlûkler Döneminde Antakya (1268-1516)	Doktora	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Prof. Dr. İlyas Gökhan
Rahime Deniz	2020	Antakya Haçlı Prensiği Tarihi (1119-1161)	Doktora	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Doç. Dr. Haydar Çoruh

Orta Çağ alanında Antakya temalı tezlerin hazırlanması 2003 yılı itibariyle başlamıştır. 2003-2020 arasında toplamda 9 lisans üstü tez hazırlanmıştır. İlk Yüksek Lisans tezi 2003 yılında Gürhan Bahadır tarafından hazırlanırken ilk Doktora tezi de 2009 yılında yine Gürhan Bahadır tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan tezlerin içeriğine bakıldığında ise daha çok Antakya'nın Haçlı hakimiyeti döneminin ele alındığı görülmektedir. Bu bağlamda 5 çalışma direkt olarak Haçlı hakimiyeti dönemini ele alırken 1 çalışma da dolaylı olarak Haçlı hakimiyetinden bahsetmiştir. Bu istatistik Antakya'nın Orta Çağ dönemi ile ilgili, yani ortalama bin yıllık bir sürecinin yeterince ele alınmadığını göstermektedir. Elbette bu çalışmaların dışında makaleler, kitap bölümleri ve kitaplar da mevcuttur, bunlar çalışmanın ilerleyen kısmında tespit edildiği kadarıyla verilmeye çalışıldı ancak yine de tez çalışma konusu olarak Antakya'nın hala yeterli derecede ele alındığı söylenemez.

2. Makaleler

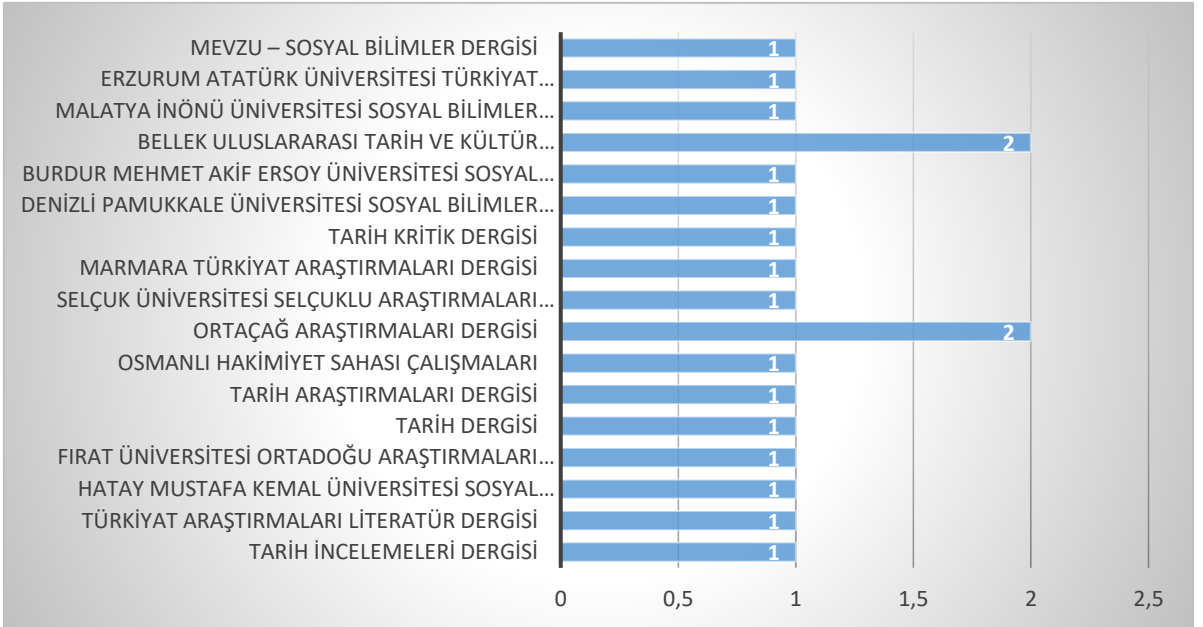
2.1. Makalelerin Oransal Dağılımı

Grafik 7. Antakya Temalı Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Grafiğe göre 1998-2023 yılları arasında toplamda 19 yayın yapılmıştır. Bu yayınların yoğunluğu 2019 ve 2020 yıllarında gerçekleşmiştir.

Grafik 8. Yayınların Dergilere Göre Dağılımı

Grafikte Antakya'nın Orta Çağ dönemini ele alan makalelerin yayınlandığı dergiler yer almaktadır. Görüldüğü üzere Antakya temalı makaleler toplamda 17 farklı dergide yayınlanmıştır. Bunların iki tanesinde ikişer yayın yer almakta. Birincisi Bellek Dergisi diğeri de Ortaçağ Araştırmaları dergisidir. Bellek dergisinin yayın yeri Hatay iken Ortaçağ Araştırmaları dergisi Tokat merkezli olarak yayın hayatına devam etmektedir.

Tablo 2. Dergipark'ta Yayınlanan Makaleler Hakkında Bilgiler

Yazarın Adı - Soyadı	Makalenin Adı	Yıl	Derginin adı	Yayın Yeri
Mehmet Ersan	Rupenliler Dönemi'nde Kilikya Ermeni Krallığı İle Antakya Haçlı Princepsliği'nin Cukurova'da Hâkimiyet Mücadelesi	1998	Tarih İncelemeleri Dergisi	İzmir
Adem Kara	Antakya ve Çevresi Hakkında Yapılan Çalışmalar	2005	Türkiyat Araştırmaları Literatür Dergisi	İstanbul
Gürhan Bahadır	Kuruluşundan IV. Yüzyıl'a Kadar Antakya/Antioch From The Foundation To The Fourth Century	2010	Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	Hatay
Abdülhalik Bakır	Yakut El-Hamevi'nin Antakya Şehri İle İlgili Naklettiği Bilgilerin Değerlendirilmesi	2010	Fırat Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Dergisi	Elazığ
Ebru Altan	Renaud de Chatillon: Antakya Prinkepsi (1153-1160), Maverayı Ürdün Senyörü (1177-1187)	2012	Tarih Dergisi	İstanbul
Gürhan Bahadır	II. Bohemund döneminde Antakya Haçlı Prenslığı (M.S. 1126-1130)	2014	Tarih Araştırmaları Dergisi	Ankara
Özlem Genç- Harun Korunur	Antakya'nın Haçlılar Tarafından Ele Gecirilmesi	2016	Osmanlı Hakimiyet Sahası Çalışmaları	Burdur
Zeynep Güngör	Ermenilerin Haçlılara Yardımları: Antakya İki Kız Kardeş Kulesi Muhafızı Firuz Örneği (Haziran 1098)	2018	Ortaçağ Araştırmaları Dergisi	Tokat
Ahmet Ocak	Türk Hâkimiyetine Geçiş Sürecinde Antakya ve Çevresinde Bulunan İslam Harici Dinî Cemaatler	2019	Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi	Konya
İsmail Koçuk	Antakya Haçlı Prinkepsliği Tarihi (Kitap Tanıtımı)	2019	Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi	İstanbul
Asiye <u>Abdurrahmanoğlu</u>	Latin Doğu'da Kadın İktidarına İlk Teşebbüs: Antakya Prensesi Alice	2019	Ortaçağ Araştırmaları Dergisi	Tokat
Süleyman Onur Geyik	Antakya Haçlı Prinkepsliği Tarihi Kuruluş Devri (1098-1112) (Kitap Tanıtımı)	2019	Tarih Kritik Dergisi	İstanbul
Emrah İstek	Seyyahların Gözüyle Antakya Şehri (10. - 19. Yüzyıllar Arası)	2020	Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	Denizli
Osman Oral	Habib En-Neccar'ın Antakya Halkına Tavsiye Ettiği Psikososyal Hikmetler	2020	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	Burdur
Rahime Kıyılı Deniz	Üçüncü Haçlı Seferi Sırasında Antakya Haçlı Prenslığı (1189-1192)	2020	Bellek Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi	Hatay
Mehmet Yusüf Çelik	Antakya-Halep Çevresinde Veba Salgınları Ve Sosyo-Ekonomik Hayata Etkileri (Xiv-Xv. Yüzyıllar)	2021	Bellek Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi	Hatay
Fatma İnce	Doğu Akdeniz'de Bizans-Haçlı Çatışması (Antakya Örneği)	2022	İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi	Malatya
Melek Akbulut	Antakya Kuşatmasına Kadar Cukurova'da Ermeniler	2022	Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi	Erzurum
Harun Korunur	Bizans İmparatoru II. Nikephoros Phokas ve Doğu Seferleri (Kilikya, Antakya, Halep)	2023	Mevzu – Sosyal Bilimler Dergisi	Edirne

Tabloya bakıldığında Antakya'nın Orta Çağ dönemi ile ilgili kaleme alınan ilk makale çalışmasının 1998 yılında yapıldığı görülmektedir. 1998-2023 yılları arasında hazırlanan makalelerin büyük çoğunluğunun yine tezlerde olduğu gibi Antakya'da Haçlı hakimiyeti dönemini kapsayan makalelerden oluşmaktadır.

2.2. Diğer Veri Tabanlarında Yayınlanan Makaleler

Bu bölümde Dergipark makale havuzu dışında kalan, diğer veri tabanlarında yayınlanan makalelerden tespit edilebildiği kadarıyla yer verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 3. Dergipark Platformu Dışında Yayınlanan Makaleler

Yazarın Adı - Soyadı	Makalenin Adı	Yıl	Derginin adı	Yayın Yeri
Gürhan Bahadır	Farklı Medeniyetlerin ve Kültürlerin Bir Arada Yaşamalarına Örnek Olarak Antakya	2011	Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	Düzce
Gürhan Bahadır	Antakya Haçlı Prensiği'nde Foulque de Anjou Dönemi (M.S. 1131-1136)	2014	Turkish Studies	Ankara
Ali Kaya	İbn Hibbân'ın Antakya Rihlesi ve Burada Hadis Dinlediği Hocaları	2020	Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi	Adıyaman
Sevda Korkmaz Tanju Bağırçan	Antik Çağın Son Olimpiyatı "Antakya"	2021	Turkish Studies	Ankara
Yasemin Birışık Şahin	Nesturi Hristiyanlık ve Antakya Teolojisi.	2022	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	İstanbul
Şükran Yaşar	IV. -VI. Yüzyıllarda Antakya Episkoposluk Bölgesindeki Mezhep Catısmaları	2022	Akademik Matbuat Dergisi	Bingöl
Osman İmamoğlu Yakup Yazıcı	Eski Roma Döneminde Antik Kent Defne ve Antakya'da Sportif Festivaller ve	2023	Asos Journal	-
Harun Korunur	Bizans İmparatoru II. İoannes Komnenos'un Doğu Politikaları Bağlamında Antakya Seferleri	2023	Journal of History School	-
Feride Güler	Kuruluşundan XVIII. Yüzyıla Kadar Antakya ile Çevresinin Tarihi ve Ticaretine Genel Bir	2023	Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi	Mersin

Diğer veri tabanlarında yayınlanan makalelere bakıldığında ise, bu defa Haçlı döneminin en az ele alınan konu olduğu görülmektedir. Bu tabloda yer alan Antakya temalı konular, inançlardan olimpiyat oyunlarına kadar geniş bir yelpazeye sahip olduğu görülmektedir. Bu platformlardaki dergilerde yer alan makalelerin toplam sayısı 9 olup ilki 2011 yılında yayınlanmıştır. Dergipark'ta konu hakkında yayını olan araştırmacılardan bazılarının yine bu tabloda da yer aldığı görülmektedir. Çalışmaların çoğunluğu, toplamda 5 adet ile son iki yılda 2022-2023 yıllarında hazırlanmıştır. Bu 9 çalışmanın içerisinde bir tane de kitap tanıtım çalışması olduğu görülmektedir.

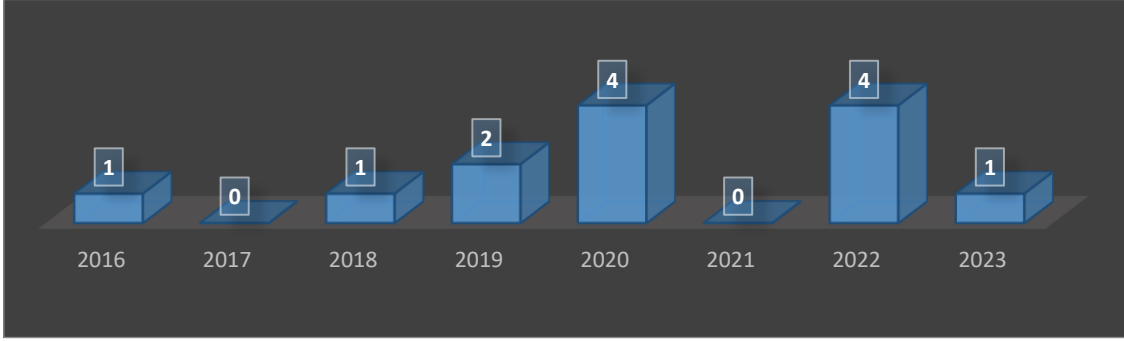
3. Kitap Bölüm Çalışmaları

Tablo 4. Kitap-Kitap Bölüm- Kitap İnceleme Çalışmaları

Yazarın Adı – Soyadı	Yıl	Çalışmanın Adı	Yayınevi
İsmail Yılmaz	2016	Antakya-İznik-İstanbul Hattının Hıristiyanlık Dininin Gelişmesindeki Önemi	II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu
Kürşat Demirci	2018	Nesturi Hristiyanlık ve Antakya Teolojisi. (Kitap)	Ayışığı Kitapları
Rahime Kıyılı	2019	Antakya Haçlı Prensiği'nin Çukurova'da Hakimiyet Mücadelesi (1098 – 1201) HATAY (Anavatana Katılışının 80. Yıl Armağanı)	Hiperlink Yayıncılık
Abdulcelil Işık	2019	Bizans İmparatoru II. İoannes Komnenos'un Suriye Seferlerinin Antakya ve Çevresine Etkileri (1137-1143) HATAY (Anavatana Katılışının 80. Yıl Armağanı)	Hiperlink Yayıncılık
Abdurrahim Tufantoz	2020	Selçuklular ve Haçlılar (III Cilt)	Çizgi Kitapevi
Sedat Bilinir	2020	Türkiye Selçuklu Devleti'nin Kuruluş Sürecinde Antakya Hatay Araştırmaları - V	İksad Yayınevi
Mehmet Yusüf Çelik	2020	Memlûkler Döneminde Antakya Çarşısı: Ticari Mekânlar ve Meslek Grupları Hatay Araştırmaları - V	İksad Yayınevi
Abdulcelil Işık	2020	Haleb Atabeğliği – Antakya Prinkepliği Arasındaki Birkaç Önemli Savaş: Yağra, Tell İnnib ve Efamiye Hatay Araştırmaları - V	İksad Yayınevi
Sedat Bilinir – Mehmet Yusüf Çelik	2022	VII. ve X. Yüzyıllarda Antakya'nın Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Tarihi ANADOLU'NUN KRALİÇESİ "ANTAKYA" & Eski Çağlardan Günümüze Tarihte Kadim Bir Kent Hafızası (Kent, Tarih ve Kültür)	Gazi Kitabevi
S. Tuğçe Tezer – Ebru Bingöl	2022	THE Asi River in Mamluk (1268-1516) and Ottoman Periods (1516-1918) Tale of a River City: Reading Urban Histories of Antakya Through The Asi (Orontes) River	Nobel Yayınları
Seyfettin Kaya	2022	Birinci Haçlı Seferinde (1096-1099) Antakya Kuşatması Sırasında Ortaya Çıkan İkmal-İaşe İhtiyacı ve Bu İhtiyacı Karşılama Çabaları Sosyal & Beşerî Bilimlerde Araştırma ve Değerlendirmeler - II	Gece Kitaplığı
Flavia Vanni	2022	<u>Antakya and Asi River in the Middle Ages (638-1268 CE)</u>	Nobel Yayınları
Abdullah Dilek	2023	Antakya Süryani Ortodoks Patrikliği'nde Doğu Mafiryânı İbnü'l İbri ve Eserleri Hıristiyanlık Üzerine İncelemeler	Sonçağ Akademi Yayıncılık

Tabloda Kitap kategorisinde ilk yayının 2016 yılında yapıldığını görmekteyiz. 2023 yılına kadar bu alanda toplamda 13 çalışma bulunmaktadır. En fazla yayın 4 adet ile 2020 ve 2022 yıllarında yapılmıştır. Bu alandaki çalışmalar çeşitlilik arz ederken; Antakya temelli Haçlı, Selçuklu, Bizans, Memlûklü, Sosyo-Kültürel yapı, Asî Nehri ve dinler tarihi ile ilgili konular ele alınmıştır.

Grafik 9. Kitap-Kitap Bölüm Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Grafikte bu kategorideki çalışmaların 2016 yılında başladığını ve toplamda 13 adet ile sınırlı kaldığı görülmektedir. En fazla çalışma 4 adet ile 2020 ve 2022 yılında yapılırken 2017 ve 2021 yıllarında bu kategoride hiçbir çalışma bulunmadığı görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Antakya bulunduğu konum itibariyle tarihin neredeyse her döneminde stratejik açıdan çok önemli bir kent olma hüviyetinde bulunmuştur. Bu durum XXI. Yüzyılda da varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Hem Akdeniz'e hem de Ortadoğu ülkelerine sınırı olan Hatay/Antakya hakkında Tarih Anabilim dalında hazırlanmış olan çalışmaların incelenmesi bizde büyük bir merak uyandırmıştır. Araştırma üç kategoride gerçekleşti bunlar; Hazırlanan lisans üstü tezler, makaleler ve kitap kategorisindeki çalışmalar. Bunların ilki olan lisans üstü tezlerin incelenmesi sürecinde açıkçası ufakta olsa bir hayal kırıklığı yaşadık. Çünkü Antakya hakkında günümüze kadar Tarih Anabilim dalında yalnızca 51 adet tez hazırlanmış olduğunu gördük. Konumuzun merkezi olan Orta Çağ dönemine ait tez çalışmaları ise yalnızca 9 adet ile sınırlı kalmış. Bu tezlerin 6 tanesi Yüksek Lisans ve 3 tanesi ise Doktora aşaması tezlerinden oluşmakta. Bu tezlerin içeriğine baktığımızda ise ağırlığın yalnızca Haçlı dönemine verilmiş olduğunu gördük.

Açıkçası Orta Çağ gibi yaklaşık bin yıl süren bir dönemde ve hem İslam dünyası hem Türk dünyası hem de Bizans için bu kadar stratejik önemi olan bir kent hakkında yalnızca 9 çalışmanın ve bunların da yalnızca bir konu çevresinde odaklanmış olması şaşırtıcı bir durumdur. Aslında bu durumun ortaya çıkmasında konunun ele alınmasının gecikmiş olması sebep olabilir. Çünkü ilk defa 2003 yılında bu alanda tez hazırlanmıştır. Yani bu çalışmalar 20 yıllık bir süreçte 2003-2023 yılları arasında hazırlanmıştır. Tez kategorisinde genel olarak Antakya hakkında yeterli sayıda tez bulunmadığını açıkça söyleyebiliriz. Bu bağlamda Antakya'nın tez olarak çalıştırılması teşvik edilmeli. Antakya'nın bu dönemde çalışılması için dönemin kaynak dillerinden Arapça'nın bilinmesi gerekmektedir. Orta Çağ Arapçası ise biraz ağır bir yapıya sahiptir, bu sebepten çalışmaların az olduğunu düşünmekteyiz. Var olan çalışmaların da genel olarak Haçlılar çerçevesinde olması ise Arapça'dan ziyade İngilizce gerektirmesi tercihlerin bu yönde

yapılmasına etki ettiğini düşünmekteyiz. Tabii bu düşünce bir varsayımdır kesinlik arz etmemektedir.

Diğer taraftan makalelere, kitap bölümlerine ve kitap çalışmalarına baktığımızda konu çeşitliliğinde çok geniş bir yelpazenin olduğunu söyleyebiliriz. Sayı bakımında da orta düzeyde, 41 adet olduğunu görmekteyiz. 9 Adet teze ilaveten 41 adette müstakil makale düzeyinde çalışma ile birlikte Orta Çağ'da Antakya hakkında günümüze kadar toplamda 50 yayın yapıldığı görülmektedir. Makalelerde ve kitap bölümlerinde Antakya hakkında hazırlanan çalışmaların yoğunluk kazanması daha çok 2020 yılı ve sonrasında olduğunu da görmekteyiz. Bu durum aslında umut verici bir istatistik. Çünkü Antakya'nın son dönem araştırmacılarının radarına girmiş olması ileriki süreçte daha fazla çalışmanın geleceğinin de göstergesi olabilmektedir. Hazırladığımız bu çalışmanın da ileride bu alanda yapılacak olan çalışmalara ışık tutacağı kanaatindeyiz.

Çalışmamızı hazırlarken olabildiğince detaylı bir kaynak taraması gerçekleştirdik. Tarama süreci bittikten sonra gözden kaçırdığımız olabilir diye çok daha farklı veri tabanlarında da yeniden bir arama yaptık. Yapılmış olan çalışmalara olabildiğince ulaşmaya çalıştık. Ancak buna rağmen Orta Çağ döneminde Antakya çalışmış olan ve makalemize ekleyemediğimiz bir çalışma olmuşsa, çalışmayı yapmış olan araştırmacımızın affına sığınıyoruz.

Kaynakça

- Abdurrahmanoğlu, A. (2019). Latin Doğu'da kadın iktidarına ilk teşebbüs: Antakya Prensesi Alice. *Ortaçağ Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 109-120.
- Akbulut, M. (2022). Antakya kuşatmasına kadar Çukurova'da Ermeniler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. (73), 97-106. <https://doi.org/10.54614/JTRI.2022.4567>.
- Altan, E. (2012). Renaud de Chatillon: Antakya Prinkepsi (1153-1160), Maverayı Ürdün Senyörü (1177-1187). *Tarih Dergisi* (55), 1-30.
- Bahadır, G. (2003). Antakya: Kuruluşundan İslam fethine kadar, Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi.
- Bahadır, G. (2009). 636-1100 Arasında Antakya, Doktora Tezi, Ankara Gazi Üniversitesi.
- Bahadır, G. (2010). Kuruluşundan IV. Yüzyıl'a kadar Antakya/Antioch From The Foundation To The Fourth Century. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 349-372.
- Bahadır, G. (2011). Farklı medeniyetlerin ve kültürlerin bir arada yaşamasına örnek olarak Antakya. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(38), 397-422.
- Bahadır, G. (2014). Antakya Haçlı Prensligi'nde Foulque de Anjou dönemi (M.S. 1131-1136). *Turkish Studies*, 9(10). 1229 - 1246.
- Bahadır, G. (2014). II. Bohemund döneminde Antakya Haçlı Prensligi (M.S. 1126-1130). *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 33(56), 89-110. https://doi.org/10.1501/Tarar_0000000582

- Bakır, A. (2010). Yakut El-Hamevi'nin Antakya şehri ile ilgili naklettiği bilgilerin değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 1-18.
- Belâzûrî. (2013). *Fütûhu'l Büldân*, Çev. Mustafa Fayda, İstanbul, Siyer Yayınları.
- Bilindir, S. – Çelik, M. Y. (2022). VII. ve X. Yüzyıllarda Antakya'nın sosyo-kültürel ve ekonomik tarihi, *Anadolu'nun Kraliçesi "Antakya" & Eski Çağlardan Günümüze Tarihte Kadim Bir Kent Hafızası (Kent, Tarih ve Kültür)*, Gazi Kitabevi, 47-69.
- Bilindir, S. (2020). Türkiye Selçuklu Devleti'nin kuruluş sürecinde Antakya, *Hatay Araştırmaları- V*, İksad Yayınevi, 369-377.
- Çelik, M. Y. (2020). Memlûkler döneminde Antakya (1268-1516), Doktora Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Çelik, M. Y. (2020). Memlûkler döneminde Antakya çarşısı: Ticari mekânlar ve meslek grupları, *Hatay Araştırmaları- V*, İksad Yayınevi, 439-473.
- Çelik, M. Y. (2021). Antakya-Halep çevresinde veba salgınları ve sosyo-ekonomik hayata etkileri (XIV-XV. Yüzyıllar). *Bellek Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 3, 15-30. <https://doi.org/10.52735/bellek.865060>.
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm araştırmaları dergisi'nde yayınlanan hakem denetimli makalelerin bibliyometrik profili. *Türk Kütüphaneciliği*. 26 (4), 734-756.
- Demirci, K. (2018). Nesturi Hristiyanlık ve Antakya teolojisi. Ayışığı Kitapları.
- Dilek, A. (2023). Antakya Süryani Ortodoks Patrikliği'nde Doğu Mafiryânı İbnü'l İbri ve eserleri. *Hıristiyanlık Üzerine İncelemeler*, Sonçağ Akademi Yayıncılık.
- Diodato, V. P. (1994). *Dictionary of Bibliometrics*, Portland, The Hawthorne Press.
- Ersan, M. (1998). Rupenliler Dönemi'nde Kilikya Ermeni Krallığı ile Antakya Haçlı Princepsliği'nin Çukurova'da hâkimiyet mücadelesi, *Tarih İncelemeleri Dergisi*. 13(1), 83-95.
- Flavia, V. (2022). Antakya and Asi River in the Middle Ages (638-1268 CE), Nobel Yayınları.
- Genç, Ö – Korunur, H. (2016). Antakya'nın Haçlılar tarafından ele geçirilişi, *Osmanlı Hakimiyet Sahası Çalışmaları*, 6(10), 60-83.
- Geyik, S. O. (2019). Antakya Haçlı Prinkepsliği tarihi kuruluş devri (1098-1112). *Tarih Kritik Dergisi*, 5(1), 19-21.
- Gölgesiz, S. (2007). Kuruluş döneminde (1098-1112) Antakya Haçlı Prinkepsliği-Bizans ilişkileri, Yüksek Lisans Tezi, İzmir Ege Üniversitesi.

- Güler, F. (2023). Kuruluşundan XVIII. yüzyıla kadar Antakya ile çevresinin tarihi ve ticaretine genel bir bakış, *Dünya Multidisipliner Araştırmalar Dergisi*, 6 (Prof. Dr. Durmuş Ali Aslan Özel Sayısı), 158-174.
- Güngör, Z. (2018). Ermenilerin Haçlılara yardımları: Antakya İki Kız Kardeş Kulesi Muhafızı Firuz örneği (Haziran 1098). *Ortaçağ Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 85-91.
- Işık, A. (2019). Bizans İmparatoru II. İoannes Komnenos'un Suriye seferlerinin Antakya ve çevresine etkileri (1137-1143), *HATAY* (Anavatana Katılışının 80. Yıl Armağanı), Hiperlink Yayıncılık. 341-350.
- Işık, A. (2020). Haleb Atabeğliği – Antakya Prinkepsliği arasındaki birkaç önemli savaş: Yağra, Tell İnnib ve Efamiye, *Hatay Araştırmaları- V*, İksad Yayınevi, 473-486.
- İnce, F. (2022). Doğu Akdeniz'de Bizans-Haçlı çatışması (Antakya Örneği). İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 11(1), 196-210. <https://doi.org/10.54282/inijoss.929123>.
- İstek, E. (2020). Seyyahların gözüyle Antakya şehri (10. - 19. YÜZYILLAR ARASI). *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (40), 227-246. <https://doi.org/10.30794/Pausbed.689549>.
- Kara, A. (2005). Antakya ve çevresi hakkında yapılan çalışmalar. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*. 3(6), 733-152.
- Kaya, A. (2020). İbn Hibbân'ın Antakya Rihlesi ve burada hadis dinlediği hocaları. *Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 42-54.
- Kaya, S. (2022). Birinci Haçlı Seferinde (1096-1099) Antakya kuşatması sırasında ortaya çıkan ikmal-iaşe ihtiyacı ve bu ihtiyacı karşılama çabaları, *Sosyal & Beşeri Bilimlerde Araştırmalar ve Değerlendirmeler*, Gece Kitaplığı.
- Kıyılı, D. R. (2020). Antakya Haçlı Prensiği tarihi (1119-1161), Doktora Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Kıyılı, D. R. (2020). Üçüncü Haçlı Seferi sırasında Antakya Haçlı Prensiği (1189-1192). *Bellek Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 1-22.
- Kıyılı, R. (2011) III. Bohemund Dönemi Antakya Haçlı Prinkepsliği (1161-1201), Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Kıyılı, R. (2019). Antakya Haçlı Prensiği'nin Çukurova'da hakimiyet mücadelesi (1098 – 1201), *HATAY* (Anavatana Katılışının 80. Yıl Armağanı), Hiperlink Yayıncılık. 326-341.
- Koçuk, İ. (2019). Antakya Haçlı Prinkepsliği tarihi kuruluş devri (1098-1112). *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 38(66), 595-599. <https://doi.org/10.35239/tariharastirmalari>.

- Korkmaz, S.- Bağırhan T. (2021). Antik Çağın son olimpiyatı "Antakya", 979-988. 10.7827/TurkishStudies.49859 .
- Korunur, H. (2011). IV. Bohemund dönemi Antakya Haçlı Prinkepliği (1201-1233), Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Korunur, H. (2023). Bizans İmparatoru II. Nikephoros Phokas ve doğu seferleri (Kilikya, Antakya, Halep), Mevzu – Sosyal Bilimler Dergisi 10, 29-45. <https://doi.org/10.56720/mevzu.1291903>.
- Korunur, H. (2023). *Byzantine Emperor loannes Comnenos II' expeditions to Antioch in the context of eastern policies. Journal Of History School.* 1990-2007, <http://dx.doi.org/10.29228/joh.70389>.
- Ocak, A. (2019). Türk Hâkimiyetine geçiş sürecinde Antakya ve çevresinde bulunan İslam harici dinî cemaatler. *Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Dergisi* (10), 1-20.
- Oral, O. (2020). Habib En-Neccar'ın Antakya halkına tavsiye ettiği psikososyal hikmetler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (31), 240-251. <https://doi.org/10.20875/makusobed.499075>.
- Osman, İ.-Yakup Ya. (2023). *Eski Roma döneminde antik kent Defne ve Antakya'da sportif festivaller ve olimpiyatlar. The Journal Of Academic Social Science.* 140, 1-22, 10.29228/ASOS.68829.
- Özalp, H. (2013). İbnü'l-Adim'in Buğyetu't Taleb Fi Tarihi Haleb adlı kitabının ilk cildinden antakya tarihi ile ilgili sayfaların tahkikli çevirisi, Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Özonur, Ş. (2008). Antakya Haçlı Prinkepliği'nin sonu, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics?, *Journal of Documentation*, 25, 348-349. DOI: 10.4236/ijg.2016.71006.
- Runciman, S. (2005). *The First Crusade*. New York, Cambridge University Press.
- Şahin, Y. B. (2022). Nesturi Hristiyanlık ve Antakya teolojisi, *Marmara İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 63 (63), 119-122.
- Şükran, Y. (2022). *IV.-VI. Yüzyıllarda Antakya Episkoposluk bölgesindeki mezhep çatışmaları.* Akademik Matbuat.
- Tezer, S. T. – Bingöl, E. (2022). The Asi River in Memlûk (1268-1516) an Ottoman periods (1516-1918), Tale of a River City: Reading Urban Histories of Antakya Through The Asi (Orontes) River, Nobel Yayınları.

William, Archbishop of Tyre. (1943). *A History of Deeds Done beyond the sea*, Translated; Emily Atwater Babcock and A.C Krey, New York, Columbia University Press.

Yâkut el-Hamevî. (1995). *Mu'cemü'l-buldân*, II, Beyrut, Dar-ı Sadr.

Yılmaz, İ. (2016). *Antakya-İznik-İstanbul hattının Hıristiyanlık dininin gelişmesindeki önemi. TURAN-SAM: Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 8(II. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi Özel Sayısı), 89-99

Extended Abstract

Bibliometric analysis; the examination of scientific activities such as journals, articles, books, book chapters, and conference papers related to the topic of research using statistical and mathematical techniques, in other words, summarizing the map or abstract of all studies related to the topic. Various parameters related to the published studies in the research area can be determined using this method.

Various conclusions are reached using parameters such as the distribution of studies by years, the periods covered by the subject, the journals or books in which they are published, the data collection method, the number of authors, etc. These results vary according to disciplines and the statistics of interest. Bibliometric analysis studies are important for the qualitative and quantitative evaluation of scientific activities, determining the general framework of contributions made by researchers in the relevant field, and guiding future studies planned in this field. In this context, it is crucial to conduct a thorough review of the literature related to the subject. The number of studies in this field is increasing every year.

Antioch, the subject of the study, was a city of great importance for both Turkish history and Islamic history during a period of approximately a thousand years, such as the Middle Ages. It served as a route and a bridge between Anatolia and the Middle East. In the expeditions of the Byzantine Empire to the Middle East, Antioch was always a base, and likewise, in subsequent periods, during raids from the Islamic world to Byzantine territories, Antioch served as a base for Muslims. After being captured by the Crusader armies during this period, Antioch remained in the hands of the Crusaders for several centuries before falling back into the hands of Muslims. Due to its frequent changes of hands in the Middle Ages, Antioch took on a cosmopolitan character.

The aim is to enable bibliometric analysis, which allows for the scientific evaluation of publications related to Antakya theme from various aspects, and to provide a roadmap for researchers interested in working in this field in the future. It is intended to understand the contents of Antakya-themed studies, what has been studied and what has not, which topics have not been addressed, and which periods of the subject have not been studied.

Antakya, its geographical location has made it a strategically important city almost throughout history. This status continues to exist in the 21st century, as it borders both the Mediterranean and Middle Eastern countries. The examination of studies conducted in the Department of History about Hatay/Antakya has aroused great curiosity in us. The research was conducted in three categories: postgraduate theses, articles, and studies in the book category. During the examination of the first category, postgraduate theses, we were honestly somewhat disappointed. This is because we found that only 51 theses have been prepared in the Department of History on Antakya until today. Theses related to the central topic of our study, the Middle Ages period, are limited to only 9. Six of these theses are Master's theses and three

are doctoral theses. When we looked at the content of these theses, we found that the emphasis was only on the Crusader period.

Honestly, it is surprising that there are only 9 studies on a city with such strategic importance for nearly a thousand years in a period like the Middle Ages, which is significant for both the Islamic world, the Turkish world, and Byzantium. Moreover, the fact that these studies are focused only on one aspect is also unexpected. The delayed attention to the subject may be a reason for this situation, as the first thesis in this field was prepared only in 2003. In other words, these studies were conducted over a 20-year period, from 2003 to 2023. It can be clearly stated that there are not enough theses about Antakya in the thesis category in general. In this context, conducting research on Antakya should be encouraged. Knowledge of Arabic, one of the source languages of the period, is required to study Antakya during this period. However, Medieval Arabic has a somewhat complex structure, which may contribute to the scarcity of studies. The fact that the existing studies are generally framed around the Crusaders may also influence preferences towards English rather than Arabic, as English is more widely used. Of course, this is a hypothesis and does not necessarily indicate certainty.

On the other hand, when we look at articles, book chapters, and book studies, we can say that there is a wide range of topics covered. In terms of numbers, there are 41 independent studies in addition to the 9 theses, making a total of 50 publications on Antakya in the Middle Ages up to the present day. We also observe that the concentration of studies on Antakya in articles and book chapters has increased, especially after 2020. This is actually a promising statistic because it indicates that Antakya has caught the attention of researchers in recent years, which could potentially lead to more studies in the future. We believe that this study we have conducted will shed light on future research in this area.

While preparing our study, we conducted a comprehensive search of sources to the best of our ability. After completing the scanning process, we conducted another search in different databases to ensure that we did not overlook any relevant studies. We made every effort to access as many studies as possible that have been conducted on Antakya during the Middle Ages. However, if there is any study that we missed and could not include in our paper, we ask for the forgiveness of the researcher who conducted that study.